

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

ORGAN URZĘDOWYCH OGŁOSZEŃ POW. TORUŃSKIEGO I M. CHELMŹY

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno-oświatowym i gospodarczym
PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA” wynosi miesięcznie w ekspedycji 3,10 zł, z odnośnikiem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakiadem i drukiem „Drukarni Przemysłowej” (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor odpowiedzialny: FRANCISZEK MIEMCZYK, Chełmża.

Telefon 72

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada.

Konta bankowe: Komunalna Kasa Oszczędności w Chełmży — Bank Ludowy Chełmża — Vereinsbank Chełmża — Miejsce płatności Chełmża

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Synku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 223.

Chełmża, sobota, dnia 28-go września 1929 r.

Rok II.

Dział urzędowy

powiatu toruńskiego.

(Za dział urzędowy odpowiedzialny Nacz. Sekr. Wydz. Pow. Augustyn Weiss).

Obwieszczenie.

Wobec powstałych wątpliwości, czy miejscowe władze policyjne, wydając bezpłatne karty na noszenie broni funkcjonariuszom pocztowym, mogą pobierać zwrot kosztów blankietów, wyjaśniam w uzupełnieniu pisma okólnego z 24.III. 1923 r. Nr. III. 1-4026/28 (Orędownik Powiatowy nr. 26/28 poz. 226) że nie należy pobierać jakichkolwiek opłat, więc również zwrotu kosztów za blankiety.

Toruń, dnia 26 września 1929 r.

Starosta Powiatowy, Dr. Bogocz.

Koniec działu urzędowego.

Opanowanie szlaków morskich Bałtyku.

Przed ukończeniem sezonu pasażerskiego „Żegluga Polskiej”.

Z końcem tego miesiąca skończy się sezon wycieczek morskich po Bałtyku, organizowanych przez „Żeglugę Polską” P.P. w Gdyni. Na okres długich miesięcy zimowych zniknie bandera polska z portów bałtyckich, chociaż długo jeszcze pozostaną w pamięci północnych ludów te liczne wizyty podróżników polskich.

Plon tegoroczny naszej żegluga pasażerskiej jest obfitszy, niż po inne lata. W ciągu czterech miesięcy letnich dziewiętnaście razy okręt polski „Gdynia” odwiedził porty dalekiej i bliskiej północy, zaczynając od wielkiej podróży okrężnej po Bałtyku, a kończąc na małych wycieczkach morskich do pobliskich miejscowości bałtyckich. Ryga, Tallin, Helsinki, Hangö, Abo, Mariehamn, Sztokholm, Visby na wyspie Gotland, Kopenhaga, wyspa Bornholm — oto miejscowości, w których widniała w tym roku — w Szwecji i Danji po kilka razy — biało-amarantowa bandera polska.

Politycznego i propagandowego znaczenia tych polskich podróży morskich nie można niedoceniać. Są one jakby tym pomostem w zbliżeniu Polski do państw bałtyckich i łącznikiem między narodem polskim a narodami północy. Polska, któraby pragnęła z Morza Bałtyckiego uczynić „mare nostrum” i stworzyć sobie przodujące stanowisko w przyszłym związku państw bałtyckich, posiada żywotny interes w tem, aby kontakt polityczny, kulturalny i gospodarczy z temi państwami był zawsze jak najściślejszy. Z tego wychodząc założenia, każda wycieczka polska do któregośkolwiek z portów bałtyckich jest tą cegiełką w budowie przyszłej potęgi morskiej Polski na Bałtyku.

Pierwsze kroki nowego rządu litewskiego.

K o w n o, 25. 9. W związku z dnem „żało by Wileńskiej” (9 października), litewskie min. spr. wewn. ogłosiło następujący komunikat:

„Litwa przeżywa obecnie stadium przygotowań do walki z nieprzyjacielem o wyzwolenie Wilna. Być może, że nie będziemy zmuszeni chwycić za oręż, lecz będziemy go stale trzymać w gotowości.

Jeśli okoliczności nas zmuszą — wyjdziemy w otwarte pole przeciwko nieprzyjacielowi: wszak historia zna wiele przykładów, gdy małe państwa zwyciężały wielkie. Dopóki wróg będzie w Wilnie — do tej chwili niebezpieczeństwo wojny w Europie nie zostanie usunięte.”

Walka z Kościołem skreśliła kark Waldemarasowi.

Warszawa, 6. 9. Katolicka KAP donosi, że bezpośrednią przyczyną dymisji Waldemarasa był jego zatarg z władzami kościelnymi. Wskutek niewykonania konkordatu, musiał opuścić Watykan poseł litewski Szaulis. Podczas pobytu Wal-

demarasa w Genewie, do prezydenta Smetony udała się delegacja katolików litewskich z prof. Tomaszajtisem na czele i zażądała dymisji Waldemarasa, co istotnie nastąpiło po powrocie jego z Genewy.

Wybitny finansista holenderski o Polsce.

Warszawa, 26. 9. Po dwudniowym pobycie, w dniu dzisiejszym opuściła stolicę, udając się do Gdyni, wycieczka przemysłowców i finansistów holenderskich. W dłuższej rozmowie jaką miał dr. Westerman wybitny finansista holenderski z przedstawicielem Pata, wyraził on podziw, iż Polska pomimo tego, że była terenem wojny o 3 lata dłużej, niż inne państwa, pomimo długotrwałego kryzysu gospodarczego oraz finansowego, dokonała właściwie w przeciągu ostatnich 3 lat tego

ogromnego dzieła odbudowy gospodarczej, której wyrazem jest wystawa w Poznaniu.

Dr. Westerman wyraził przekonanie, że gdyby Zachód Europy bardziej interesował się poznaniem Polski, bezprzeczenie zniknęłyby fałszywe poglądy. Zachód Europy winien przede wszystkim zdać sobie jak najdokładniej sprawę z roli, ze znaczenia Polski w życiu międzynarodowym, która jest czynnikiem najpoważniejszym pokoju politycznego i ładu społecznego.

Nowe 5 milionów dla Gdyni.

Warszawa, 26. 9. Budżet wydatków inwestycyjnych na Gdynię przewiduje w roku przyszłym znaczne sumy na potrzeby samego miasta. Około 5 milj. złotych przeznaczonych zostanie na budowę kanalizacji, wodociągów, powiększenie elektrowni i inne inwestycje miejskie.

Nie chcą gadać ze Sławkim.

Warszawa, 26. 9. Klub Narodowy, w odpowiedzi na propozycję Sławka odbycia wspólnej narady w sprawie reformy konstytucji, postanowił nie brać udziału w naradzie i domaga się jak najszybszego zwołania sejmu.

Według informacji Agencji Wschodniej, stronnictwa centrowo-lewicowe prawdopodobnie nie udzielią odpowiedzi plk. Sławkowi na list, zapraszający na konferencję w sprawie zmiany konstytucji Stronnictwa lewicowe nie podejmą żadnej inicjatywy wobec wszelkich poczynań w sprawach politycznych, aż do czasu zwołania sesji sejmowej.

Przesilenie gabinetowe w Austrii.

Wiedeń, 26. 9. — Gabinet Streeruwitza podał się do dyskusji dziś o g. 19-ej. Steeruwitz zaproponował jako swego następcę b. kanclerza i prez. policji Schobera. Wszystkie stronnictwa większości zaakceptowały tę propozycję.

Schober poprosił o czas do namysłu do jutra. Wybór nowego rządu nastąpi prawdopodobnie za parę dni. Powszechnie sądzą, że przesilenie będzie szybko zlikwidowane.

Podobne wycieczki morskie mają również wielkie znaczenie propagandowe. Już sam pobyt polskiego statku w obcym porcie stanowi doskonałą propagandę naszego kraju, a do tego dochodzi przecież jeszcze kontakt nawiązywany przez polskich kupców, przemysłowców, dziennikarzy itd. z miejscowymi czynnikami i echo, które w prasie danych krajów wywołuje przybycie polskich turystów.

Tymi względami powodowana dyrekcja „Żegluga Polskiej” — a ściślej mówiąc jej zastępca i przedsiębiorczy dyrektor p. Rummel — już od wczesnej wiosny czyniła starania, aby ten sezon wycieczek morskich wypadł jak najlepiej. Kursujący po Bałtyku okręt „Gdynia” został gruntownie odnowiony, dowództwo okrętu powierzono doświadczonemu i pełnemu zalet towarzyskich kapitanowi Pacewiczowi, zaś intendenturę oddano w ręce wzorowego fachowca p. Kowalczyka z Grudziądza.

To też kończący się niedługo sezon podróży morskich „Żegluga Polskiej” wypadł ku ogólnemu zadowoleniu, czego wyrazem są dziś całe stopy podziękowań i listów pochwalnych, nadesłanych dyrekcji, a książka „pamiątkowa „Gdynia” pełna jest entuzjastycznych uwag o zaletach i znaczeniu podróży bałtyckich.

Życzyć by sobie tylko należało, aby bandera polska widniała w przyszłym roku nie tylko na wodach Bałtyku, ale i po szerokich oceanach globu ziemskiego ku nieśmiertelnej chwale polskiego imienia.

L. Łydko.

Ze świata.

Intronizacja nowego arcybiskupa Meksyku.

W środę, dnia 18 bm. Mgr. Pascual Diaz, były biskup z Tabasco, a obecnie z woli Ojca św. arcybiskup Meksyku, został uroczysto intronizowany w Profesa, dawnym kościele ks. ks. Jezuitów, który będzie mu służył za katedrę, dopóki nie ukończą się prace nad konsolidacją w stolicy kraju. W uroczystości wzięły udział tysiączne tłumy wiernych.

Przed wielkimi demonstracjami w Austrii.

Na najbliższą niedzielę 29 bm. zapowiedziane zostały w okolicy Wiednia 4 pochody Reichswehry. W odpowiedzi na to socjaliści zapowiedzieli na 28 i 29 bm. we wszystkich miejscowościach Dolnej Austrii wielkie demonstracje. Władze bezpieczeństwa wydały szerokie zarządzenia celem zabezpieczenia spokoju i porządku. Sądząc z nastrojów w obu obozach, do żadnych większych ekscesów nie dojdzie.

Tubialis dąży do utrzymania polityki Waldemarasa.

„Ag. Ostexpress” donosi z Kowna, że rząd stworzony z dotychczasowego min. finansów Tubialisa dąży do utrzymania dawnego kursu polityki litewskiej lecz już bez udziału Waldemarasa. W ga binecie obecnych pozostaje czterech dotychczasowych ministrów, wśród których znajduje się znany przeciwnik Waldemarasa minister spraw wewnętrznych Mustejkis, który mimo swego przeciwnictwa z dotychczasowym programem jest zwolennikiem metod dyktatorskich. O udziale opozycji w rządzie niema dotychczas mowy. Agencja przypuszcza, że odsunięcie Waldemarasa nie pozostanie jednakże w polityce litewskiej bez śladu.

Sprytne maskowanie bezrobocia.

Opublikowano dekret nieprzerwanego tygodnia pracy. Praca będzie się odbywać codziennie, z niedzielą włącznie, z wyjątkiem 5 dorocznych świąt rewolucyjnych. Pracownicy będą mieli kolejno dzień odpoczynku po czterech dniach pracy.

Manja prześladowca.

W Swierdłowsku rozpoczął się proces 6 inżynierów (w tem dwóch Polaków) o rzekome podpalenie fabryki. Oskarżenie opiera się wyłącznie na zeznaniu agentów G. P. U.

Anglja rezygnuje z t. zw. carskich długów?

Dziś gabinet brytyjski omawiał propozycje Dowgalewskiego, następnie zaś odbyła się o godz. 4-ej ppół. konferencja Hendersona z Dowgalewskim, która trwała niecałą godzinę. Zarówno o naradach gabinetu, jak i o konferencji nie opublikowano żadnego komitetu. Krążą pogłoski, że gabinet angiel-

Doniosłe uchwały Ligi Narodów.

Geneva, 26. 9. Zgromadzenie Ligi Narodów jednomyślnie uchwaliło ważny wniosek angielski o zmianie art. 12 i 15 paktu Ligi Narodów, głoszącym o rozjemstwie Rady Ligi na wypadek sporu między dwoma państwami.

Artykuły te mają zawrzeć postanowienia, kategorycznie wykluczające możliwość wojny.

Referent wniosku francuz Cot oświadczył, że pakt Ligi dopuszcza w pewnych wypadkach wojnę, co nie da się pogodzić z duchem i literą paktu Kelloga i dlatego redakcja artykułów 12 i 15 pa-

ktu Ligi musi ulec zmianie.

Rezolucja wzywa Radę Ligi do mianowania komisji w składzie 11 członków w celu opracowania wniosków dla następnego zgromadzenia Ligi Narodów.

Zmiana paktu L. N. wymaga ratyfikacji ze strony wszystkich jej członków, to też inicjatywa obecnego Zgromadzenia przez długi jeszcze czas będzie miała tylko znaczenie moralne jako wyraz solidarnej demonstracji przeciw wojnie.

ski zdecydował się ograniczyć pretensje materialne wobec Sowietów wyłącznie do prywatnych pretensyj obywateli brytyjskich, poszkodowanych przez rewolucję, a zatem zrezygnować rzekomo z t. zw. długów wojennych carskich. Dowgalewski ma zwrócić się po instrukcje do Moskwy. Następne spotkanie zatem nastąpi prawdopodobnie dopiero w piątek.

Z kraju.

Piłsudski nie zwiedzi PWK.

Z powodu nawału pracy marszałek Piłsudski zaniechał podróży na Powszechną Wystawę Krajową.

W Belwederze.

Marszałek Piłsudski nie opuszcza od kilku dni pokoje z powodu lekkiego przeziębienia. Niemniej przeto Marszałek przyjął w dn. 24 bm. o godz. 6-ej wieczorem p. ministra Zalewskiego, a w dniu 25 bm. gen. Barresa, szefa francuskiego lotnictwa wojskowego, który odbył w ostatnich czasach podróż po głównych ośrodkach lotniczych w Polsce oraz brał udział w nocnych manewrach lotniczych. Gen. Barresowi towarzyszył gen. Denain, szef francuskiej misji wojskowej w Polsce. Marszałek odbył z obu generałami francuskimi w towarzystwie ppłk. Becka dłuższą konferencję.

Dochody i wydatki państwa w sierpniu r. b.

Dochody budżetowe państwa w sierpniu wyniosły 233.061 tys. zł., wydatki zaś — 231.762 tys. zł. Nadwyżka dochodów nad wydatkami wyraziła się więc w sierpniu w 1.299 tys. zł.

Bartel złożył mandat poselski.

Kancelarja sejmowa otrzymała list od prof. Bartla, że składa mandat sejmowy. Mandat zamierza również złożyć kilku posłów Be-Be, należąjących do t. zw. Partji Pracy.

Nasz 3-miljonowy budżet.

Ogólna cyfra preliminarza budżetowego na rok 1930/31 wynosi 2 miljardy 980 milionów zł. Preliminarz w pierwszych dniach października przesłane zostanie do rady ministrów.

Na 15% owoy dodatek do uposażeń urzędników przewidziano 130 milionów złotych.

10 i 8 lat ciężkiego więzienia za szpiegostwo.

Sąd okręgowy w Warszawie rozwał przy drzwiach zamkniętych sprawę dwóch pracowników fabryki „Pocisk”, pozostających pod ciężkim zarzutem uprawiania szpiegostwa na rzecz jednego z państw ościennych.

Oskarżeni utrzymywali ścisły kontakt z poselstwem obcego mocarstwa w Warszawie, komunikując mu dane, dotyczące fabrykacji amunicji.

W wyniku przebrawy sąd skazał: Wacława Szychalskiego na 10 lat ciężkiego więzienia oraz Bolesława Cwirkowicza na 8 lat ciężkiego więzienia.

Teatralny kurs korespondencyjny dla kierowników i reżyserów

Związek Teatrów Ludowych w Warszawie, ul. Tamka 1 od szeregu lat otacza wszystkie teatry niezawodowe troskliwą opieką artystyczną. W tym celu między innymi, prowadzi stale i systematycznie krótkoterminowe kursy instruktorskie. W obecnym roku organizuje specjalny kurs teatralny korespondencyjny dla kierowników i reżyserów teatralnych.

Kurs ten ze względu na swój system staje się dla wszystkich dostępny, nie odrywa bowiem nikogo od codziennych zajęć i nie zmusza do wyjazdu, a zapewnia zdobycie potrzebnych wiadomości teatralnych.

Program kursu obejmuje wszystkie przedmioty teoretyczne i praktyczne z zakresu teatrolgii.

Czas trwania kursu przewidywany przez 8 miesięcy. Szczegółowy prospekt na żądanie, wysłał Związek Teatrów Ludowych Warszawa ul. Tamka 1.

Międzynarodowa konferencja kolejowa w Poznaniu.

W Poznaniu obraduje międzynarodowa konferencja kolejowa w sprawie bezpośredniej komunikacji polsko wloskiej. W konferencji biorą udział delegaci zarządów kolejowych Czechosłowacji, Austrii, Jugosławii, Szwajcarii, Węgier, Włoch i Polski.

Juljusz de Gastyne.

Śmiertelny pocałunek

(Przekład z francuskiego).

(Ciąg dalszy).

(107)

— Czy... nie mówiono o żadnych szczegółach? Nie wymieniono... innych nazwisk?

— Niel! Ach, przepraszam! Wspominano jakieś nazwisko. Zapomniałam. Jakis jegomość, skompromitowany w brudnej sprawie... inżynier, czy ktoś taki. Ale nie wiem, co ów inżynier ma wspólnego ze sprawą.

— Więc mówiono.

— Ale po co się pan, kochany panie Richaud, przejmuję taką bagatelą? Gdybym to była przewidywała, nie mówiłabym ani słowa. Niech mi pan wybaczę przykrość, jaką panu sprawiłam.

Wzięła jego ręce pieczołowicie i nachyliła tak blisko, że prawie dotykała wargami jego twarzy, mówiła:

— Czy to warto, drogi panie, demerwować się tem, że jacyś nieznajomi opowiadali sobie niedorzeczności? Ładnie się panu przysłużyłam... a

chciałam uprzyjemnić czas, rozzerwać pana. Niech się panu zdaje, że nie nie mówiłam.

— Jeżeli ci niedźwicy — mówił starzec drżącymi wargami — rozmawiali o tem w wagonie, to znaczy to, że o tem samem mówią już w mieście. Moja biedna wnuczka wystawiona na podłe, złośliwe plotki. Ach, nieskalane nazwisko de Sepones. Nie widziałem już Herminji, od trzech dni, widocznie wie już o nikczemnem oszczerstwie, bo przecież to nikczemnie w ten sposób napadać na rodzinę naszą. Nigdy nie zrobiłem nikomu nic złego... pułkownik również. Ach, podli ludzie!

Uklękła przed starcem i słodkim głosem szepotała:

— I po co to się martwić bez powodu! Każdy jest narażony na złośliwe plotki sąsiadów! Kochany, biedny, panie Richaud, niech się pan uspokoi! Przecież pan wie, że wnuczka pańska stoi wyżej ponad wszelkie podejrzenia.

Usunął ją lekko od siebie.

— Zostaw mnie pani samym. Jestem dziś tak szczęśliwy!

— Drogi przyjacielu!

— Ach, pani nie możesz sobie wyobrazić. Największe dla mnie nieszczęście, to plama na nieskalanem dotąd nazwisku, hańba dla rodziny... Dorobiłem się majątku. Byłem biedny, dzięki pracy zebrałem dużo pieniędzy i przedewszystkiem pragnąłem, aby córka moja wyszła za człowieka

poważnego, uczciwego, nieposzlakowanego. A teraz... nie, to byłoby okropne.

Nie płakał, jak niedawno pułkownik. Ludzie w takim wieku, w jakim się znajdował Richaud, niełatwo łyż się wylewają, ale znać było boleść na jego twarzy.

— Nie — mówił po chwili — to być nie może! Ci, co o tem mówili w wagonie, kłamali! To z pewnością uczestnicy tej szajki, co polują na mój majątek!

— Nie domyślasz się nawet, jak bliskim jesteś prawdy — pomyślała Marta.

— Już córka moja była ofiarą podobnego oszczerstwa! Gdybym którego z tych lotrów spotkał, zastrzeliłbym, jak psa!

Marta domyślała się, że jej obecność mogła być w tej chwili niepożądaną. Wstała i uścisnęła tkliwie ręce starca.

— Opuszczam pana. Domyślam się, że dziś jestem tu zbyt ciężka. Nie sądzę jednak, abym mogła być powodem pańskiej boleści, gdyż powtórzyłam tylko śmiertelną niedorzeczność. Nie powinien się pan przejmować taką bagatelą. W każdym razie widzę, że pan woli sam pozostać. Powrócę za parę dni.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Z Pomorza.

Toruń. („Tydzień Polskiego Białego Krzyża”). Od dnia 29 bm. do dnia 5 października odbędzie się w całej Polsce „Tydzień Polskiego Białego Krzyża”. W Toruniu ruchliwy komitet organizujący Tydzień P. B. K. przygotował cały szereg imprez, zabaw i atrakcyj. Zabawa Ludowa, dancingi, zbiórka uliczna, teatr i kino wypełnią dni i wieczory tygodnia. Zauważywszy, że chodzi tu o zasilenie szczupłych funduszów kasy P. B. K., mamy nadzieję, że szlachetne serca nie odmówią organizatorom poparcia i pamiętań będą, że od dnia 29 września do 5 października — „Wszystko dla Polskiego Białego Krzyża”.

Toruńskie Papowo. (Zaginęli bez wieści). Sawicki Edwin, lat 13, zamieszkały w Toruńskim Papowie oraz Kazimierz Brudziński, lat 13, zamieszkały przy ul. Sienkiewicza nr. 1. zaginęli. Policja wszczęła poszukiwania za zaginionymi.

Gronowo, pow. toruńskiego. (Włamanie). Do pałacu W. Puzyny w Gronowie pow. toruńskiego, włamali się złodzieje, którzy skradli z pokoju jadalnego srebra stołowe ogólnej wartości 3000 zł. Ponadto skradli Wolfowi Ernestowi zam. w tymże pałacu garderobę wartości 900 zł.

Lisewo. (Przeniesienie siedziby Banku Ludowego). Z dniem 20 bm. Bank Ludowy w Lisewie został przeniesiony z dotychczasowej siedziby organistówki, do budynku p. Buczkowskiego Fl. przy rynku. Ubikacje teraźniejsze są bardzo obszerne co też słusznie dla tak pożytecznej instytucji się należy. Dzięki staranności Rady Nadzorczej pod przewodnictwem zasłużonego obywatela p. Buczkowskiego Florjana, który dba o rozwój Banku Ludowego, oraz sprężystej pracy p. Czortka Juliana jako kierownika. Bank Ludowy w Lisewie stale się powiększa. Bank Ludowy został założony w 1873 r. Za cztery lata będzie obchodził 60-letni jubileusz swego istnienia. Niech Bank Ludowy i nadal tak pracuje ofiarnie dla dobrobytu ludności Lisewa i okolicy.

Brzozie, pow. tucholski. (Pożar). Właścicielowi Rybarskiemu spalił się onegdaj chlew. Szkada wynosi około 1000 zł., ohlew był ubezpieczony w Pom. Tow. Ubezpieczeń w Toruniu na 500 zł. Pożar powstał przypuszczalnie wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem.

Wielka Klonia, pow. tucholski. (Czyżby naprawdę?) Jedna z robotnic sezonowych przechodziła przez sad owocowy, gdzie podniosła leżące jabłko. Zauważył to jeden z ogrodników względnie służby, który chcąc ukarać dziewczynę za podniesienie jabłka, poszczuł ją psem, poczem sam podbiegł do dziewczyny i trzymając ją szczuł nadal psa na swą ofiarę. Dziewczyna wskutek tego odniosła tak poważne rany na nogach, że udać się musiała pod opiekę lekarską.

Skórcz, pow. starogardzki. (Dzielny młodzieniec). Podczas pobytu p. Prezydenta, gdy młodzież stała w szpalerze, spłoszyły się nagle konie p. Szplittera z Wolentala i biegły wprost na szpaler. W ostatniej chwili przyskoczył do rozjuszonych koni harcerz młody Leon Radke, zatrzymując je. Zapobiegł w ten sposób niechybnemu nieszczęściu, ratując młodzież przed kalectwem, o ile nie przed śmiercią. Pochwały godny czyn!

Gdynia. (Oryginalna eksmisja). P. Kaczmarek Sabina, zam. przy Sz. Gdańskiej chorując, nie mogła pracować, a przez to samo zalegała za opłatą komornego za dwa miesiące.

Właścicielka domu, w którym p. K. mieszkała, w czasie jej nieobecności wyrzuciła meble do komórki, a mieszkanie zamknęła na klucz.

Oryginalną tą eksmisją zajął się komisariat policji państwowej.

Wejherowo. (Zastrzelenie szofera). Szofer Tadeusz Burzak jechał swoim autem z Wyszcina przez Luzino do Wejherowa. Przed Luzinem wieczorem auto wjechało na przydrożne drzewo. B. udał się do Luzina o pomoc i u jednego z gospodarzy chciał wyjednać, by go odwiózł do Wejherowa. Na tem tle jednakże powstał spór, który przybierał groźniejsze rozmiary, a skończył się na tem, że gospodarz ów wystrzelił z fuzji do Burzaka. Ciężko rannego odwieziono do tutejszego szpitala, gdzie zmarł. Sprawcę aresztowano i oddano do sądu.

Spiesz się

i zamów jeszcze **DZIS** najtańszą dzienną gazetę naszego powiatu i na Pomorzu która przynosi najaktualniejsze wiadomości. Taka gazetą to „Przegląd Pomorski”!

KRONIKA

Chełmża, dnia 27 września 1929 roku.

Kalendarzyk.

Piątek: † Kosmy i Damjana.

Sobota: Wacława Eberhardta.

NOCNY DYŻUR LEKARSKI.

Dyżur niedzielny i tygodniowy dla członków Pow. Kasy Chorych pełni w tym tygodniu p. dr. Napiórkowski.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka Nowa” pana Maliszewskiego.

— **Z targu.** Na dzisiejszym targu płacono za: masło 2,80 — 3 zł., jajka 2,80 — 300 zł., kartofle 3 — 350 zł., ryby (drobne) 60 gr., liny 1,50 zł., śliwki 30 — 35 gr., jabłka 20 — 60 gr., ser 60 — 70 gr., twarog 30 — 35 gr., siewki 1,60 zł. Ruch dość ożywiony.

— **Uwaga mężczyźni rocznika od 1909 do 1883** Na zasadzie art. 25 ust. o powszechnym obowiązku wojskowym winni się od 1. 10 bież. roku zgłaszać w biurze meldunkowym, pokój nr. 15 wszysej mężczyźni rocznika 1909 do 1883 włącznie, którzy dotychczas nie stawili się przed Komisją Poborową, z jakiegokolwiek bądź powodów. Zgłaszający się powinni dostawić dowód tożsamości osoby, ostatnie świadectwo szkolne, zaświadczenie o dokonanej rejestracji oraz, o ile zgłaszający jest wyszkolony w jakiejś gałęzi przemysłu, zaświadczenie mistrza lub kierownika, wskazujące stopień wykszolenia.

Zwolnieni są od zgłoszenia ci, którzy udowodnią obywatelstwo obce.

Winni niezgłoszenia się w terminie przepisany ulegną karze do 500. zł. lub 6 tygodni aresztu, wzgl. obu karom łącznie. Zatem uwaga!

Końcowy termin zgłaszania podamy w odpowiednim czasie.

— **Jak przedstawia się sytuacja wyborcza w Chełmży?** Ogłaszaliśmy w swoim czasie na łamach naszego pisma Obwody Wyborcze w naszym mieście, których mamy 8, podaliśmy listy kandydatów, których mamy 6.

Na czasie — naszym zdaniem — wspomnieć będzie teraz, w okresie przedwyborczym o członkach komisji wyborczych, którzy zasiadywać będą w każdym obwodzie.

I. Hotel Dworcowy pp. Gawroński, Dulin i Kotewicz.

II. Konkordja pp. Korthals, B. Wiśniewski i Lewandowski.

III. Szkoła żeńska pp. Augustyniak, Patalon i Mięsikowski.

IV. Stara Szkoła pp. Muszyński Sylw., Domżański i Grochocki.

V. Ratusz pp. Dr. Brocki, Nowicka Jan. i M. Zagrońska.

VI. Szkoła męska pp. Cymbrowski, Robaczewski i Górtowski.

VII. Gimnazjum pp. Krygier, Grzankowski i Brzuszkiewicz.

VIII. Willa Nowa pp. Rydlewski, Jasiński i Urbański. — To jest skład członków wyborczych. Jak nas informują z drugiej strony na poszczególne obwody przypada następująca ilość głosujących:

I. 777 gł., II. 988 gł., III. 687 gł., IV. 817 gł., V. 510 gł., VI. 644 gł., VII. 1071 gł. i VIII 696 głosujących.

Skład komisji wyborczej daje nam pewną gwarancję bezpartyjnego przebiegu wyborów, gdyż w Komisji zasiadają Obywatele poważni, kupcy i inni.

Pozostaje tylko jedno: Zwracamy się do Was, obywatele, nie wystawiajcie się na pośmiewisko opinii. Mamy u nas **4 listy** wyborcze, listy polskie.

Stańmy jak jeden mąż w dniu 6 października do urny wyborczej. Niech prasa nas nie krytykuje! Niech każdy, tak wróg jak i przyjaciel, tak prasa wroga jak i nam przychylna, powiedzą otwarcie: „Chełmżę, miasteczko małe, można postawić jako wzór, gdyż Obywatele jej wzięli udział w głosowaniu w całości, w 100% uprawnionych”. Pamiętajmy o tem!

— Nie wycinać zmarzniętych drzew!

Zewsząd nadchodzą wiadomości o tem, że drzewa w ogrodach owocowych, które pozostały w roku bieżącym bez liści, nie wszystkie są stracone. Okazuje się, że w większości wypadków mróz zniszczył tylko koronę, pączki i liście, zaś pień został nienaruszony. To też w przyszłym roku te drzewa, które dziś wydają się zaschnięte, będą kwitły. Na początku lata ogrodnicy w wielu wypadkach chcieli takie niby zaschnięte drzewa wycinać, dopiero za radą starszych ogrodników, pamiętających podobne wypadki, zaniechano tego. Praktyczni ogrodnicy twierdzą, że o ile zima będzie pogodna, to w roku przyszłym należy się spodziewać tak wielkiego urodzaju, jakiego Polska oddawna nie pamięta, albowiem drzewa odpoczęły doskonale.

— **Poszukiwani przez władze.** Po mocnik biurowy budowniczego p. Franciszka Dzwikowskiego w Inowrocławiu, 18-letni Teodor Kominiarek, sprzeniewierzył wspólnie ze swym kolegą 19-letnim Mieczysławem Wieczorkiem 1550 zł na szkodę swego pracodawcy, poczem obaj zbiegli w niewiadomym kierunku. Policja ostrzega przed przytrzymaniem ich i uprasza, aby w razie pojawienia się zbiegów, oddać ich w ręce władz.

— **List gończy.** Przez władze sądowe w Toruniu poszukiwany jest za różne przestępstwa 21-letni Julian Racyński, pochodzący z Tarnobrzegu, ostatnio ukrywający się w Toruniu. Ktoby go napotkał, zechce bezwzględnie oddać poszukiwanego w ręce policji.

V. kl. 19 loterii państwowej.

(14-ty dzień ciągnięcia)

Główne wygrane padły na n-ry następujące:

25.000 zł na nr. 140024.

20.000 zł na nr. 125906.

15.000 zł na n-ry 157833 160300.

10.000 zł na n-ry 51146 128536.

5.000 zł na n-ry 52561 115939 166005.

3.000 zł na n-ry 19555 32840 80310

100680 126113 162844 165469.

2000 zł na n-ry 18853 31384 41972 49253

64511 72975 76627 85634 136782 145642 149362

151514.

1.000 zł na n-ry 7271 7490 17068 17596

37867 48585 49865 63558 64591 68649 98378

97416 122267 122623 133029 134017 146764

148886 152548 161983 177237.

(15-ty dzień ciągnięcia.)

Główne wygrane padły na n-ry następujące:

10.000 zł na n-ry 11690 122984 135930.

5.000 zł na n-ry 2675 44152 52179 62919

64096 139001 163991.

3.000 zł na n-ry 94882 100868 104743

117865 151035 175153 175778.

2.000 zł na n-ry 4584 47722 64042 106409

107280 129170 133391 136630 139331 142926

161211 182545.

1.000 zł na n-ry 15159 58522 80418 104828

117353 137252 166556.

KINO CZARODZIEJKA Matka nieznanego żołnierza

(dawn. POLONJA)

Rynek Bednarski

Dziś wielka premiera!!!

Od 27 do 29 b. m.

czyli „Z dymem pożarów!“

Obraz sfilmowano na rzeczywistych terenach krwawej tragedji lat 1914 do 1918-tego. Akcja odbywa się na autentycznych polach, Szampanji, Verdun i nad Marną.

Ostrzeżenie.

Niniejszem podaję do wiadomości, że pociągnę do bezwzględnej odpowiedzialności karnosądowej te osoby, które rozgłaszają o mnie wieści kłamliwe i oszczercze, szkodząc tem samem mej opinji i egzystencji

Fr. Kończyński. Chełmża.

Bacność! Pilne!

Wszystkich byłych ubezpieczonych
w Tow. ubezp.

„Friedrich-Wilhelm“

oraz Sterbekasse des Deutschen Kriegerbundes, Iduna-Viktoria i wszelkich innych Towarzystw niemieckich, — którzy chcą już teraz wypłaty z starych, polis tychże towarzystw, — wzywamy do natychmiastowego podania dokładnych swych adresów, abyśmy mogli sprawę załatwić.

Polski Bank Spółdzielczy

Spółdz. zap. z nieogr. odp.

w Mysłowicach, ul. Powstańców
Nr. 15

W dniu 15. września bież. roku nabyłem prawem kupna realność przy dworcu kolejowym Wrocławki i polecam po najniższych cenach

Cement, Pape,

Drzewo budowlane,

Drzewo opałowe, Węgiel

żelazo, Wyroby kuchenne,

Porcelanę, Fajans, Szkło

Wszelkie narzędzia rolnicze:

Widły, gable, szpadle, łopaty, rydle, i t. d.

W miejscu znajduje się skład kolonjalny i restauracja, połączona z wyszynkiem, dobrze pielęgnowane piwo, obsługa szybka i rzetelna.

Prosząc o łaskawe poparcie mego nowopowstałego przedsiębiorstwa, kreślę się

Z poważaniem

Alojzy Wolnikowski
WROCLAWKI, Dworzec kolejowy
Tel. Kornatowo 50.

Stacja Autobusowa

RESTAURACJA GRUDZIĄDZ
Plac 23 Stycznia 19.
— Telefon 735. —

Obiady z 3 dań 1,20 zł. gorące potrawy oraz napoje
wszelkiego gatunku o każdej porze dnia.

Lokal obok przystanku tramwajowego
5 minut od dworca. Otwarty do 1 w nocy.

Kolacja à la carte już od 80 gr. pocz.

Właściciel: Józef Grzeszkowiak.

— Miejsce spotkania dla przyjezdnych —

Powróciłam

z powtóronego kursu
i proszę o dalsze
poparcie i zaufanie

Maćkiewicz

z domu Olszewska
akuszerka
ul. Hallera 34.

Pokój

ładnie umeblowany
dla 2 panów
do wynajęcia.

Sienkiewicza 27.
I. piętro na lewo.

Nauki

księgowości, koresponden-
cji i stenografji
udziela

G. Vorreau

rewizor ksiąg
Bydgoszcz
ul. Jagiellońska 14.

Pilki

w rozmaitych wielko-
ściach i kolorach ma
stałe na składzie.

Druk. Przemysł.

Dziewczyne Dobra egzystencja

z uciwiwej rodziny
mówiącą i po nie-
miecku do dzieci po-
szukuje od zaraz lub
1 — 10. br.

Kircher, ul. Kole-
jowa 6.

Odstąpię sklep
kolonjalny polo-
żony w rynku z to-
warem i mieszkaniem
Do objęcia potrzeba
około 8.000. złotych.
Adres wskaże Re-
dakcja „Przegl. Pom.“

Ogłaszajcie
w Przeglądzie Pomorskim.

GDZIE można tanio otrzymać DRUKI?

Łatwo i wiele pieniędzy oszczędzisz

Otrzymasz na każdy czas!

szybko tanio!!!

Druki rozmaitego koloru!

Plakaty!

Uwiedomienia ślubne, zaproszenia, wizytówki,

Urzędowe i prywatne!

jako i wszelkiego rodzaju formularze, listy, koperty

dla przemysłu i kupiectwa.

Gdzie?

W „**DRUKARNI PRZEMYSŁOWEJ**“

Fr. Miemczyka Chełmży, Rynek Bedn. róg Hallera.